

**UCHWAŁA NR XVII.101.2016
RADY MIEJSKIEJ W ZŁOTOWIE**

z dnia 21 marca 2016 r.

w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016-2018”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz.U. z 2015 r.: poz. 1515 ze zmianami: z 2015 r.: poz. 1045 i poz. 1890) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz.U. z 2015 r.: poz. 332 ze zmianami: z 2014 r.: poz. 1188 oraz z 2015 r.: poz. 1045, poz. 1199 i poz. 1830) Rada Miejska w Złotowie, uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się i wdraża do realizacji „Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016-2018”, w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Złotowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Krzysztof Żelichowski

Załącznik

do uchwały nr XVII.101.2016

Rady Miejskiej w Złotowie

z dnia 21 marca 2016 r.

GMINNY PROGRAM

WSPIERANIA RODZINY

MIASTA ZŁOTOWA

NA LATA 2016-2018

Złotów, marzec 2016 r.

I. WSTĘP

Gminny Program Wspierania Rodziny opracowany został w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 332). Zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy opracowanie 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Nadrzędnym celem Programu jest dobro dzieci i wspieranie rodziny w prawidłowym pełnieniu funkcji rodzicielskich.

Rodzina i dziecko są chronione w ustawodawstwie polskim i międzynarodowym. Art. 18 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej stanowi, że małżeństwo, macierzyństwo i rodzicielstwo, znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej. Jednym z podstawowych zasad Konstytucji jest ochrona praw rodziny. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony państwa.

Rodzina to podstawowa komórka społeczna, składająca się z rodziców i dzieci. Zapewnia ciągłość biologiczną społeczeństwa i przekazuje dziedzictwo kulturowe następnym pokoleniom. Stanowi ona pierwsze naturalne i podstawowe środowisko wychowawcze, z którym styka się dziecko. Jest pierwszą instytucją wychowawczą, w której przebiega proces socjalizacji dzieci, kształtowanie ich osobowości oraz przygotowanie do przyszłych ról społecznych. Wychowawcze oddziaływanie rodziny ma istotny wpływ na socjalizację dzieci i młodzieży poprzez przekazywanie wiedzy o otaczającym świecie wraz z wartościowaniem go i preferowaniem wzorów zachowań. Zdrowa rodzina wypełniając w sposób prawidłowy swoje funkcje, zapewnia dzieciom poczucie bezpieczeństwa i własnej wartości, dając im możliwość prawidłowego rozwoju i prawidłowego wypełniania ról społecznych w przyszłości.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża jednak szereg czynników, wśród których istotny wpływ mają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną. Rodzina dotknięta owymi zjawiskami bez pomocy z zewnątrz, często nie potrafi rozwiązywać swoich problemów, sprostać obowiązkom względem dzieci i wyjść z sytuacji kryzysowych. Do zjawisk patologicznych zalicza się w szczególności: alkoholizm, narkomanię, przestępczość, niewydolność opiekuńczo-wychowawczą oraz przemoc w

rodzinie. Problemy te są najczęstszą przyczyną niedostosowania społecznego dzieci. Występowanie ich często jest powiązane z problemem ubóstwa i długotrwałego bezrobocia, co stanowi o braku równowagi i bezpieczeństwa w rodzinie. Występujące w rodzinie problemy są często złożone; ich rozwiązanie wymaga interdyscyplinarnych i skoordynowanych działań osób ze specjalistycznym przygotowaniem oraz instytucji działających na rzecz rodzin. Rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania i wsparcia, w szczególności przez pracowników socjalnych, a w razie potrzeby przez asystentów rodzinnych. Praca z rodziną powinna być prowadzona we wczesnym okresie jej zagrożenia przez wykwalifikowaną w tym zakresie kadrę. Pomoc rodzinie ma na celu w konsekwencji przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie poprzez umożliwienie jej odzyskania lub nabycia umiejętności prawidłowego pełnienia ról opiekuńczo-wychowawczych i społecznych.

II. PODSTAWY PRAWNE DO REALIZACJI PROGRAMU

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. 1997 r. nr 78, poz. 483).
2. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r. poz. 332).
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163 z późn. zm.).
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180 poz. 1493 z późn. zm.).
5. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70 poz. 473 z późn. zm.).
6. Ustawa o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r. (Dz. U. z 2013 r. poz. 594 z późn. zm.).
7. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. Nr 9, poz. 59 ze zm.).
8. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 124).
9. Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. poz. 1457).

III. DIAGNOZA SPOŁECZNA

Diagnoza lokalna dotyczy funkcjonalności rodzin zamieszkujących na terenie Miasta Złotowa. Diagnoza została dokonana w oparciu o dane będące w posiadaniu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Złotowie oraz Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Złotowie.

Dla potrzeb programu opracowano kartę diagnostyczną, w której zawarto informacje podane w tabelach.

Tabela 1. Liczba rodzin korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Złotowie.

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2012	963	2202
2013	968	2264
2014	822	1851

Źródło: Opracowanie na podstawie sprawozdań MOPS w Złotowie.

Tabela 2. Liczba rodzin pobierających zasiłki rodzinne z dodatkami oraz świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

Rok	Liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne	Liczba rodzin pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego
2012	1558	112
2013	1467	115
2014	1409	134

Źródło: Opracowanie MOPS na podstawie sprawozdania ze świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego.

Tabela 3. Rodziny z dziećmi korzystające z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Złotowie.

Rodziny o liczbie dzieci:	2012	2013	2014
1	116	122	114
2	103	112	101
3	53	48	49
4	13	17	16
5	8	7	5
6	2	1	1
7 i więcej	2	1	2

Źródło: Opracowanie na podstawie sprawozdań MOPS w Złotowie.

Tabela 4. Najczęstsze powody przyznania pomocy.

Przyczyny udzielania pomocy	Rok 2012		Rok 2013		Rok 2014	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	305	637	618	1321	429	1041
Bezdomność	35	37	43	51	57	114
Potrzeba ochrony macierzyństwa w tym:	54	177	67	269	108	501
wielodzietność	20	116	21	121	60	337
Niepelnosprawność	206	494	231	518	222	452
Bezrobocie	376	1057	489	1317	422	1110

Długotrwała lub ciężka choroba	340	728	497	1141	482	967
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (ogółem) w tym:	125	535	159	571	138	498
rodziny niepełne	68	221	112	351	101	314
rodziny wielodzietne	36	206	41	238	37	212
Przemoc w rodzinie	17	42	15	47	8	23
Alkoholizm	86	156	118	209	97	15

Źródło: Opracowanie na podstawie sprawozdań MOPS Złotów.

Z przedstawionych danych wynika, że najwięcej rodzin korzystało z pomocy społecznej w 2013 r., co stanowiło 32 % ogółu. Wśród rodzin z dziećmi objętych pomocą, największą liczbę stanowią rodziny z jednym dzieckiem oraz z dwojgiem dzieci. Liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne w latach od 2012 r. do 2014 r. zmniejszyła się, natomiast liczba rodzin pobierających fundusz alimentacyjny wzrosła.

Z analizy danych sprawozdawczych prowadzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Złotowie wynika, że niezbędna jest praca w zakresie wsparcia rodzin na terenie Miasta Złotowa na różnych płaszczyznach, gdyż najbardziej spotykanymi powodami przyznawania pomocy jest długotrwała lub ciężka choroba, bezrobocie oraz ubóstwo.

Niepokojącym zjawiskiem jest korzystanie rodzin z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Bezradność wynikająca z zaburzenia równowagi systemu rodzinnego, przejawiającego się trudnościami we własnym wypełnianiu ról społecznych przez poszczególnych członków rodziny, często jest przyczyną złego funkcjonowania rodziny. Objawia się to problemami w pełnieniu ról rodzicielskich i problemami wychowawczymi z dziećmi.

W Ustawie z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ustanowione jest, że w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców, zostaje ono umieszczone w pieczy zastępczej. Piecza zastępcza

może być sprawowana w formie rodzinnej oraz instytucjonalnej. Przez rodzinną pieczę zastępczą rozumie się rodziny zastępcze (spokrewnione, niezawodowe, zawodowe) oraz rodzinne domy dziecka.

Instytucjonalna piecza zastępcza to: placówki opiekuńczo - wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne.

Poniższa tabela obrazuje liczbę dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo - wychowawczych ze szczególnym uwzględnieniem dzieci z terenu Miasta Złotowa.

Tabela 5. Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego i instytucjonalnego.

Pieczka zastępcza	2012	2013	2014
Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych	26	23	19
Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego	8	8	7
Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu instytucjonalnego	12	12	14

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z PCPR w Złotowie.

Tabela 6. Liczba rodzin zastępczych za terenie Miasta Złotowa.

Liczba rodzin zastępczych	2012	2013	2014
spokrewnione	11	12	9
niezawodowe	7	6	6
zawodowe	0	0	0

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z PCPR w Złotowie.

Z przedstawionych danych wynika, że liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych zmniejszyła się porównując lata od 2012 r. do 2014 r. Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo - wychowawczych typu rodzinnego nie uległa znacznej zmianie, natomiast liczba dzieci znajdujących się w placówkach typu instytucjonalnego zwiększyła się 2 osoby.

Ilość rodzin zastępczych spokrewnionych oraz ilość rodzin zastępczych niezawodowych na terenie Miasta Złotowa w latach 2012 - 2014 przedstawiała się na podobnym poziomie, jedynie w 2014 r. zmniejszyła się o 25 %. Na terenie miasta nie funkcjonują rodziny zastępcze zawodowe.

Z danych MOPS w Złotowie wynika, że koszty poniesione na dzieci przebywające w pieczy zastępczej wyniosły: w 2012 r. - 257 zł, w 2013 r. - 4167 zł, natomiast w 2014 r. była to kwota 6951 zł.

Na terenie Miasta Złotowa, w strukturach MOPS funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zespół Interdyscyplinarny to grupa osób reprezentująca instytucje i organizacje, której celem jest podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W skład Zespołu wchodzi pracownicy socjalni, pedagodzy szkolni, kuratorzy sądowi, przedstawiciele policji, psychologzy, pielęgniarka epidemiologiczna oraz przedstawiciel organizacji pozarządowej. Zespół spotyka się średnio co 3 miesiące, rozpatruje sprawy związane z przemocą w rodzinie i opieką nad dziećmi. Współpraca w ramach zespołu daje możliwość wdrażania interdyscyplinarnych równoległych działań naprawczych w rodzinie.

W 2012 roku do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 39 Niebieskich Kart; 33 zostały sporządzone przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Złotowie, 6 sporządzili pracownicy socjalni MOPS w Złotowie. W roku 2013 do Zespołu wpłynęło 63 Niebieskich Kart, w tym 60 sporządzonych przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Złotowie, 2 Karty sporządzone przez pracowników MOPS i 1 przez Szkołę Podstawową Nr 2. Porównując ostatni rok 2014, do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 53 Niebieskich Kart: 52 Karty sporządzone przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Złotowie i 1 sporządzona przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

IV. ODBIORCY PROGRAMU

Gminny Program Wspierania Rodziny skierowany jest głównie do rodzin dysfunkcyjnych, zagrożonych patologiami lub wykluczeniem społecznym. Wsparciem objęte zostaną także rodziny, które na skutek różnych sytuacji życiowych, znalazły się w sytuacji wymagającej udzielenia pomocy przez placówki i instytucje prowadzące działania na rzecz wspierania rodziny.

Program kierowany jest głównie do :

- rodzin niepełnych,
- rodzin wielodzietnych,
- rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- rodzin znajdujących się w sytuacjach kryzysowych i zagrożonych kryzysem, w których występują konflikty, uzależnienia, bezrobocie, ubóstwo i inne negatywne zjawiska zachodzące w rodzinach,
- rodzin dotkniętych przemocą,
- rodzin, których dziecko umieszczono w pieczy zastępczej.

Przewidywana praca z rodziną oraz wszelkiego rodzaju formy pomocy mają na celu przede wszystkim zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych rodziny, jak również aktywizację i wzmocnienie działalności instytucji, placówek i organizacji pozarządowych na rzecz wspierania rodziny. Działania skierowane są na zapewnienie bezpieczeństwa dzieci oraz podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców i opiekunów w celu zapewnienia optymalnego rozwoju dzieci oraz ogólnego podniesienia jakości życia całej rodziny.

Wszelkie działania mające na celu wsparcie rodziny są niezwykle ważne, gdyż wzmacniając rodzinę, wzmacniamy kapitał społeczny społeczności lokalnej.

V. LOKALNY SYSTEM WSPIERANIA RODZINY

Miasto prowadzi wiele inicjatyw na rzecz wspierania rodzin, zwłaszcza przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji. Inicjatywy skierowane są na umacnianie rodziny, promocję wartości rodzinnych, tworzenie dobrego klimatu dla rodziny. W procesie wspierania rodziny uczestniczą przedszkola, szkoły, organizacje pozarządowe oraz instytucje i placówki działające w obszarze pomocy społecznej, kultury, sportu i rekreacji.

W zakresie poradnictwa i interwencji związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, przeciwdziałaniem narkomanii i służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców i opiekunów dzieci, prowadzone są następujące formy działań:

1. Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Komisja pełni funkcje doradczo - konsultacyjne oraz podejmuje czynności zobowiązujące poddaniu się leczeniu odwykowemu przez osoby uzależnione, będące często sprawcami przemocy oraz udziela pomocy członkom ich rodzin.
2. Prowadzenie zajęć terapeutycznych dla uzależnionych od alkoholu i sprawców przemocy domowej w Poradni Leczenia Uzależnień.
3. Działania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
4. Funkcjonowanie Punktu Interwencji Kryzysowej, w którym prowadzone są: dyżury radcy prawnego, dyżury psychologa oraz grup wsparcia dla osób doświadczających przemocy.
5. Prowadzenie pracy socjalnej dotyczącej rodzin dysfunkcyjnych przez pracowników MOPS.
6. Funkcjonowanie świetlic socjoterapeutycznych z zajęciami opiekuńczo-wychowawczymi z elementami socjoterapii. Świetlica jest placówką wsparcia dziennego, zapewniającą dzieciom pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, rozwój zainteresowań, organizację zabaw, posiłki.

7. Przydzielenie rodzinom asystenta rodziny, którego celem jest wspieranie, wskazanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej rodzin dotkniętych problemami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.
8. Działania wspierające i interwencyjne pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.
9. Realizowanie Lokalnego Programu Karty Dużej Rodziny „Złotowska Rodzina na 5” w celu wspierania i promowania rodzin wielodzietnych.
10. Organizacja wypoczynku zimowego i letniego dla dzieci i młodzieży szkolnej.
11. Realizacja programów profilaktyczno - edukacyjnych, m.in. z zakresu profilaktyki uzależnień oraz sportowych zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży szkolnej przez szkoły, organizacje pozarządowe, kluby sportowe i stowarzyszenia kultury fizycznej.
12. Działalność Powiatowej Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w Złotowie.
13. Działania pedagogów i psychologów na terenie szkół.
14. Poradnictwo specjalistyczne w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie (psycholog, prawnik).
15. Prowadzenie działań edukacyjnych służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą przez szkoły, placówki i instytucje prowadzące działania na rzecz wspierania rodziny.
16. Organizacja integracyjnych imprez w szkołach, przedszkolach z udziałem rodziców i opiekunów dzieci: Dzień Matki, Dzień Ojca, Dzień Babci i Dziadka, bale choinkowe, rodzinne wycieczki, pikniki rodzinne ze wspólnymi zabawami, turniejami i konkursami o tematyce prorodzinnej skierowane na umacnianie rodziny, promocję wartości rodzinnych, wspieranie i umacnianie więzi rodzinnych, poprzez działania edukacyjne, profilaktyczne, rekreacyjne i sportowe oraz wspólną zabawę dzieci i rodziców.
17. Prowadzenie dożywiania dzieci w przedszkolach i szkołach przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, w ramach programu wieloletniego „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”.

18. Realizacja stypendium szkolnego dla dzieci z rodzin o niskim dochodzie.
19. Funkcjonowanie Warsztatów Terapii Zajęciowej, które prowadzą działania na rzecz osób niepełnosprawnych – upośledzonych umysłowo i z zaburzeniami psychicznymi, w celu rewalidacji, rehabilitacji i poprawy ich funkcjonowania w społeczeństwie.

VI. CELE PROGRAMU

CEL GŁÓWNY:

Tworzenie warunków sprzyjających wspieraniu rodziny i jej prawidłowego funkcjonowania.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

1. Budowanie bezpieczeństwa socjalnego rodzin.

Zadania:

- Stałe diagnozowanie i monitoring warunków życia rodzin.
- Zapewnienie bezpieczeństwa materialno - bytowego rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej ,której nie są w stanie pokonać wykorzystując własne możliwości.
- Objęcie pomocą dzieci w szczególności w formie dożywiania, zaopatrzenia w podręczniki szkolne, organizowanie wypoczynku w okresie wolnym od nauki, umożliwianie korzystania z organizowanych form spędzania czasu wolnego.
- Praca z rodziną poprzez prowadzenie pracy socjalnej przez pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej.
- Zapewnienie odpowiednich warunków mieszkaniowych rodzinom tego wymagającym.
- Monitoring funkcjonowania i wydolności opiekuńczo-wychowawczej rodzin oparty na zaangażowaniu i współpracy wszystkich podmiotów działających na rzecz dobra i bezpieczeństwa dziecka i rodziny.

- Zapewnienie rodzinom specjalistycznego poradnictwa i wsparcia.
- Podejmowanie działań w zakresie aktywności społeczno - zawodowej rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym celem umożliwienia podjęcia zatrudnienia.

2. Wspomaganie potencjału rozwojowego rodziny.

Zadania:

- Systematyczne diagnozowanie warunków życia rodzin, ich potrzeb i oczekiwań oraz udzielanie im stosownej pomocy.
- Rozwijanie systemu wsparcia i specjalistycznego poradnictwa dla rodzin, w tym psychologicznego i prawnego.
- Wspieranie i propagowanie różnych form aktywności społecznej działającej na rzecz wspomaganie rodzin oraz umacniania w nich więzi rodzinnych.
- Promowanie wartości rodzinnej poprzez organizowanie spotkań edukacyjnych mających na celu wymianę doświadczeń, uczenie i pogłębianie umiejętności opiekuńczo - wychowawczych, poprawianie relacji rodzic - dziecko.
- Prowadzenie kampanii medialnych (ulotki, plakaty, artykuły prasowe) na rzecz umacniania rodziny i przeciwdziałania powstawania dysfunkcji.
- Podejmowanie działań na rzecz powrotu do rodziny naturalnej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.
- Zapewnienie opieki nad dziećmi rodziców pracujących.
- Podejmowanie działań zapobiegających niedostosowaniu społecznemu dzieci.
- Tworzenie i współfinansowanie placówek wsparcia dziennego takich jak: kluby, świetlice dla dzieci.
- Realizacja na terenie gminy programów zdrowotnych.
- Podejmowanie działań przeciwdziałających przemocy w rodzinie i uzależnieniom.
- Doskonalenie zawodowe pracowników podmiotów zajmujących się pomocą dziecku i rodzinie.

- Podejmowanie współpracy i wypracowywanie zasad wspólnego działania wszystkich podmiotów działających na rzecz umacniania rodzin.

3. Wspomaganie dziecka w środowisku szkolnym

Zadania:

- Wzbogacanie oferty edukacyjnej oraz wspieranie uczniów uzdolnionych.
- Wspieranie potrzeb edukacyjnych dzieci niepełnosprawnych poprzez stworzenie usług i ulg wspierających ich proces edukacyjny.
- Wyrównywanie szans edukacyjnych przez pomoc materialną (stypendia, zasiłki, dofinansowanie do imprez szkolnych i wycieczek, udział w projektach)
- Wspieranie inicjatyw służących wszechstronnemu rozwojowi dzieci i młodzieży, w tym udział placówek oświatowych w projektach.
- Realizowanie przez szkołę programów profilaktycznych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży oraz programów edukacyjno - wychowawczych przeciwdziałających patologiom społecznym.
- Udzielanie psychologicznego i pedagogicznego wsparcia uczniom znajdujących się w sytuacjach tego wymagających oraz ich rodzicom.
- Podejmowanie przez szkołę działań mających na celu kształtowanie właściwego zachowania nawyków i postaw życiowych.
- Podejmowanie przez szkołę współpracy z innymi podmiotami w zakresie rozwiązywania problemów uczniów z rodzin niedomagających.
- Prowadzenie świetlic szkolnych oraz organizowanie tam zajęć i pomocy dla uczniów.
- Organizowanie dodatkowych zajęć dydaktyczno - wychowawczych dla uczniów z trudnościami.
- Organizowanie poradnictwa i konsultacji specjalistycznych dla rodziców.

- Podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów społecznych poprzez prowadzenie w szkole programów profilaktycznych dotyczących uzależnień, agresji, radzenia sobie ze stresem.
- Inicjowanie i prowadzenie działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych.

4. Opieka nad dziećmi z rodzin niewydolnych wychowawczo

Zadania:

- Praca socjalna z rodziną przeżywającą trudności opiekuńczo-wychowawcze, prowadzona przez pracownika socjalnego.
- Przydzielenie asystenta rodziny w przypadku zagrożenia odebraniem dziecka do pieczy zastępczej lub umożliwienia powrotu dziecka do rodziny naturalnej.
- Podejmowanie działań w celu zapewnienia nadzoru kuratora nad nieletnimi pozbawionymi dostatecznej opieki ze strony rodziców.
- Współdziałanie podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny celem przepływu informacji i podjęcie stosownych działań.
- Organizowanie wsparcia psychologicznego i pedagogicznego w szkole oraz w placówkach specjalistycznych dla dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo.
- Tworzenie i wspieranie działalności świetlic i placówek wsparcia dziennego oraz organizowanie w nich pomocy i opieki dla dzieci w godzinach poza szkolnych.
- Prowadzenie monitoringu dziecka w rodzinie dotkniętej sytuacją kryzysową.
- Mobilizowanie rodziców do korzystania z programów korekcyjno - edukacyjno - terapeutycznych oraz specjalistycznej konsultacji.
- Priorytetowe przyjmowanie do placówek przedszkolnych dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo.
- Organizowanie wobec dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo w szkole dostępnych form wsparcia (kółka zainteresowań, zajęcia wyrównawcze i świetlice socjoterapeutyczne).

5. Poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży oraz zapobieganie uzależnieniom i zjawiskom przemocy

Zadania:

- Realizacja programów dotyczących uzależnień, agresji, radzenia sobie ze stresem adresowanych do dzieci.
- Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży.
- Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
- Udzielanie pomocy rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym oraz zjawiskiem przemocy.
- Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
- Organizowanie prelekcji w szkołach przez specjalistów zajmujących się rozwiązywaniem problemów w tym zakresie.
- Promocja pozytywnych wzorców zachowań poprzez organizowanie w szkole zajęć, imprez, spotkań ukierunkowanych na wspieranie i prawidłowy rozwój i postawę społeczną młodego człowieka.
- Ustawiczne szkolenie nauczycieli w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom.
- Monitorowanie zjawiska krzywdzenia dzieci i młodzieży.
- Promocja instytucji udzielających pomocy w przypadkach zaistnienia zjawiska przemocy.
- Współpraca wszystkich instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy i ochrony ofiar przemocy.
- Wspieranie rozwoju i działania podmiotów udzielających wsparcia osobom i rodzinom znajdujących się w sytuacji kryzysowej.

VII. REALIZATORZY PROGRAMU

Realizatorami programu są:

- ✓ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Złotowie,
- ✓ Urząd Miejski w Złotowie,
- ✓ Komenda Powiatowa Policji w Złotowie,
- ✓ Punkt Interwencji Kryzysowej w Złotowie,
- ✓ Sąd Rejonowy w Złotowie,
- ✓ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Złotowie,
- ✓ Powiatowa Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Złotowie,
- ✓ Powiatowy Urząd Pracy w Złotowie,
- ✓ Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Złotowie,
- ✓ Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Złotowie,
- ✓ Miejska Biblioteka Publiczna w Złotowie,
- ✓ Złotowskie Centrum Aktywności Społecznej w Złotowie,
- ✓ Placówki szkolne i przedszkolne na terenie miasta Złotowa,
- ✓ Fundacja „Złotowianka” w Złotowie,
- ✓ Caritas w Złotowie,
- ✓ Fundacja CIS w Złotowie,
- ✓ Stowarzyszenie Rodzin Katolickich w Złotowie,
- ✓ Stowarzyszenie Zastępczego Rodzicielstwa Oddział w Złotowie,
- ✓ Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Złotowie.

VIII. PRZEWIDYWANE EFEKTY PROGRAMU

1. Stworzenie wielopłaszczyznowego, spójnego systemu wsparcia dla rodzin z trudnościami w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.
2. Zminimalizowanie negatywnych zachowań wśród dzieci i młodzieży.
3. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego.
4. Zmniejszenie liczby dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
5. Upowszechnienie pozytywnego modelu rodziny w środowisku lokalnym.
6. Ograniczenie zjawiska obojętności społecznej wobec rodzin dysfunkcyjnych.
7. Podniesienie świadomości mieszkańców miasta o dostępnych formach wsparcia rodzin zagrożonych kryzysem oraz przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny zwiększy skuteczność pomocy kierowanej do rodzin dysfunkcyjnych oraz stworzy możliwość współpracy pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz rodziny. Oczekiwanym rezultatem wspólnych działań będzie przeciwdziałanie przemocy oraz patologizacji i zagrożeniu wykluczeniem społecznym.

IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016 - 2018 odbywać się będzie w ramach środków pochodzących z budżetu Miasta Złotowa, dotacji i programów rządowych.

X. MONITORING I EWALUACJA

Monitoring programu umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie działań korygujących. Koordynatorem programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Złotowie. Monitoring będzie polegał na zbieraniu danych dotyczących zrealizowanych zadań w ramach Programu od podmiotów zaangażowanych w jego realizację przez koordynatora w celu oceny, czy program osiąga założone cele. Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań, głównie w oparciu o analizy założonych wskaźników.

Program ma charakter otwarty i będzie podlegał ewaluacji w zależności od pojawiających się potrzeb i możliwości finansowych gminy.